

KFB § 14   Delrapportering. Framtida användning av nuvarande Solbergabadet

Ärendenummer: RS 2022/77

Kultur- och fritidsberedningens förslag till regionstyrelsen

- Informationen tas emot.
- Regiondirektören får i uppdrag att fördjupa förstudiearbetet om nuvarande Solbergabadet utifrån rekommendationer i *"Förstudierapport framtida användning Solbergabadet"*.
- Återrapportering sker till budgetberedningen våren 2025.

Sammanfattning

I april 2023 fick regionstyrelseförvaltningen fortsatt uppdraget att bedriva ett förstudiearbete för att rusta nuvarande Solbergabadet enligt kulturens behov med särskilt fokus på ungdokulturen. Regionstyrelseförvaltningen fick även i uppdrag att, i samverkan med utbildnings- och arbetslivsförvaltningen genomlys Fenix ungdokulturhus verksamhet och vad som kan ingå i ett framtida ungdokulturhus i nuvarande Solbergabadet.

Förstudiearbetet har bestått av flera delar. Enligt det ursprungliga uppdraget från 2022 har under hösten en omvärldsanalys genomförts med studiebesök i jämförbara verksamheter i Stockholmsområdet. Tidigare sammanställning av kulturaktörernas behov har uppdaterats och kompletterats av fler intressenter. Samverkan har skett med ungdomsavdelningen kring den nuvarande verksamheten i ungdokulturhuset Fenix. Ett särskilt dialogarbete har genomförts med målgruppen 13-18 år genom ett flertal samråd med elever på Solbergaskolan, Wisbygymnasiet och ungdokulturhuset Fenix, men också genom enkäter till bland annat alla åttondeklassare på hela Gotland.

I samtal och enkätsvar framträder bilden av att det finns ett stort behov av en mötesplats för unga 13 till 25 år centralt i Visby. Många unga uppehåller sig dagligen på Östercentrum i väntan på landsbygdsbussar eller i brist på fritidsaktiviteter. En relevant siffra är även att 24 % av alla unga på Gotland har lågt socialt deltagande enligt den senaste folkhälsoundersökningen på Gotland.

Mest efterfrågat i ett framtida ungdokulturhus hittills är framför allt "häng" och café. Det som efterfrågas är en plats där man kan träffa kompisar och göra meningsfulla saker. Musik, läsning, skapa digitalt och "rörelse" har kommit upp i de enkäter och samtal som genomförts hittills. Kännedomen om ungdokulturhuset Fenix hos de tillfrågade har varit låg.

Parallellt med förstudiearbetet har en dansöversyn tagits fram av Kulturenheten. I den bekräftas att repetitionsytor och scener för danskonst är

en akut bristvara samt att Länsdansuppdraget behöver förstärkas och organisatoriskt ses över. Det konstateras att möjligheten med en säkerställd yta och scen för dans (likt det i förslaget om nuvarande Solbergabadet) kan vara avgörande för hela områdets fortsatta utveckling på Gotland. I bilagan Kulturens behov 2024, listas även uppdaterade behov hos kulturlivets aktörer.

Ett justerat förstudiedirektiv har utifrån de sammanställda behoven tagits fram. Utifrån detta har teknikförvaltningen tagit fram en förstudierapport kompletterat med ett antal bilagor, bland annat en ny skiss framtagen av Tengboms arkitekter. Fokus i skissförslaget ligger på att flexibelt möjliggöra för husets föreslagna funktioner och samtidigt återbruka och bevara så stor del av husets unika karaktär. Förslaget innehåller scen och foajé (för 250 sittande, 650 stående på våningsplanet), kontorsutrymmen, köks- och cafémöjligheter, en större tränings- och repetitionslokal för framför allt dans, samt viktiga utrymmen för ungdokulturen som hängytor, skaparateljéer och replokaler.

Slutsatsen i förstudierapporten är att det är fullt möjligt att transformera nuvarande Solbergabadet till ett kulturhus. En preliminär kostnadsberäkning uppgår till 62,5 mkr. Rekommendationen från rapporten är fördjupa arbetet ytterligare eftersom det fortfarande finns utmaningar som behöver utredas. Medskicket i rapporten pekar på att vidare utredningar behöver göras av akustik, personantalet, lastintag för leveranser, soprum, takets stomförstärkning, bygglovspliktiga detaljer med mera.

En slutsats utifrån dialogen kring ungdokulturhusverksamheten är att också fördjupa arbetet även med innehållet i den framtida ungdomsverksamheten, som behöver en centralare placering än dagens ungdokulturhus Fenix, som föreslås ingå i den framtida verksamheten. Regionstyrelseförvaltningen ser att det finns vinster med att tillhandahålla både en öppen mötesplats samtidigt som kulturaktiviteter ska kunna erbjudas. Syftet bör vara att stimulera eget skapande och deltagande i kulturaktiviteter, men också att locka nya unga målgrupper till kulturen.

Med utgångspunkt i förstudierapport, skissförslag och fortsatta dialoger med relevanta aktörer, bedömer regionstyrelseförvaltningen att det i detta skede är genomförbart med en transformation av nuvarande Solbergabadet till ett kulturhus. Viktigt att ta med i bedömningen, i förhållande till den preliminära kostnadsuppskattningen, är att delar av källarplanets ytor är att likställa med nybyggnation och att det finns ett bevarandeperspektiv att ta hänsyn till i en för Visby unik byggnad och exempel på 60-talsarkitektur. Byggnaden har fått sitt utseende för att vara en offentlig och öppen plats för allmänheten. Genom att bli ett kulturhus kan den förbli det.

Med tanke på att det är gott om tid kvar innan det nya Solbergabadet är på plats och det fortsatt finns en del utmaningar kvar, föreslår regionstyrelseförvaltningen att ett fördjupat förstudiearbete bör ske enligt rapportens förslag.

Ett fortsatt förstudiearbete möjliggör ökade chanser till prioriteringar och kostnadseffektiviseringar i ett senare skede och kan förebygga överraskningar i en komplex byggnad. Det ger också möjligheter till ytterligare förankring med kulturhusets intressenter för att kunna skapa en attraktiv och meningsfull framtida verksamhet på platsen. En mer ingående plan för verksamheten, samverkan med externa aktörer, huvudmannaskap och drift bör därför presenteras som ett nästa steg, enligt det ursprungliga uppdraget.

Bedömning

Unga och unga vuxna är den målgrupp som står längst bort från det kulturutbud som erbjuds på Gotland idag. Utbudet är rikt för barn, vuxna och äldre, men för gruppen unga och unga vuxna behöver tillgången till kultur och eget skapande förbättras. En slutsats av dialogerna med de unga och ungdomsavdelningen är att det finns vinster med att erbjuda en öppen mötesplats för en bredare målgrupp unga, men där ett programsatt kulturutbud erbjuds löpande. Här är det viktigt att skapa en inkluderande yta och i den fortsatta processen skulle en fritidsledare kunna involveras i utvecklingsprocessen för att säkerställa trygghetsvärden och medskapandeprocesser. En annan slutsats är att kännedomen om ungdokumentet Fenix bland unga är mycket låg. Verksamheten skulle ha mycket att vinna med nya lokaler och en centralare placering i Visby och ingå i den framtida verksamheten.

Solbergabadet som kulturhus för unga och professionella kulturaktörer möjliggör en ökad talangutveckling och arrangörsutveckling, generationsöverskridande möten med professionella och ett samlat utbud som är lätt att hitta. En fysisk och tillgänglig plats skapar också förutsättningar för en ökad delaktighet i det utbud som riktas till de unga målgrupperna.

Det professionella kulturlivet behöver samtidigt en egen arena för att skapa möten med inte bara unga utan även med arrangörer och publik. Det bidrar till återväxt, förnyring, delaktighet och stimulans av kulturlivet på Gotland. En mötesplats för det unga och professionella kulturlivet och skulle även stärka innovation, förnyelse och infrastruktur för föreningslivet och de regionala kulturinstitutionerna och ett ökat attraktionsvärde för att vilja bo, leva och verka på Gotland.

Med utgångspunkt från förstudierapport, skissförslag och de dialoger med intressenter som skett bedömer regionstyrelseförvaltningen att det är fullt genomförbart med en transformation av nuvarande Solbergabadet till kulturhus. Med tanke på att det är gott om tid kvar innan nya Solbergabadet är på plats och det fortsatt finns ett utmaningar som kvarstår att arbeta vidare med, så föreslår regionstyrelseförvaltningen att ett fördjupat förstudiearbete bör ske enligt rapportens förslag.

Ett fortsatt förstudiearbete möjliggör ökade chanser till prioriteringar och kostnadseffektiviseringar i ett senare skede och kan förebygga överraskningar i

en komplex byggnad. Det ger också möjligheter till ytterligare förankring med kulturhusets intressenter för att kunna skapa en attraktiv och meningsfull framtida verksamhet på platsen i samverkan med externa aktörer, vilken också bör preciseras i ett nästa skede tillsammans med driftskostnader.

Åtterrapporing av den fördjupade förstudiens resultat bör ske till regionstyrelsen senast i samband med budgetberedningen våren 2025.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Paola Ciliberto, enhetschef och Isak Mozard, verksamhetsutvecklare, regionstyrelseförvaltningen.

Ordförande ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Förstudierapport framtida Solbergabadet
Skissförslag och justerat förstudiedirektiv Solbergabadet
Kulturens och ungculturens behovsbeskrivning 2024
Omvärldsbevakning kulturhus
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-03-01